

SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2015/778

2015 m. gegužės 18 d.

dėl Europos Sąjungos karinės operacijos Viduržemio jūros regiono pietų centrinėje dalyje (EUNAVFOR MED)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 42 straipsnio 4 dalį ir 43 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2015 m. balandžio 20 d. Taryba patvirtino tvirtą įsipareigojimą imtis veiksmų siekiant užkirsti kelią žmogiskosioms tragedijoms, kylančioms dėl neteisėto žmonių gabenimo per Viduržemio jūrą;
- (2) 2015 m. balandžio 23 d. Europos Vadovų Taryba pareiškė pasipiktinimą dėl padėties Viduržemio jūros regione ir pabrėžė, kad Sąjunga sutelks visas savo turimas priemones, kad bendradarbiaudama su kilmės ir tranzito šalimis užkirstų kelią tolesnėms žūtims jūroje ir pašalintų šios ekstremaliosios humanitarinės situacijos pamatines priežastis, ir kad neatidėliotinas prioritetas yra neleisti, kad jūroje toliau žūtų žmonės. Europos Vadovų Taryba įsipareigojo sustiprinti Sąjungos pajėgumus jūroje, užkirsti kelią nelegalios migracijos srautams ir stiprinti vidaus solidarumą bei atsakomybę;
- (3) be to, 2015 m. balandžio 23 d. susitikime Europos Vadovų Taryba įsipareigojo laikymasi tarptautinės teisės kovoti su prekyautojais žmonėmis, sistemingai dedant pastangas nustatyti, sulaikyti ir sunaikinti laivus anksčiau, nei juos panaudoja prekyautojai žmonėmis, ir Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) paprašė pradėti pasirengimą galimai bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) operacijai šiuo tikslu;
- (4) 2015 m. gegužės 11 d. vyriausioji įgaliotinė informavo JT Saugumo Tarybą apie migrantų krizę Viduržemio jūroje ir apie vykstantį pasirengimą galimai Sąjungos jūrų pajėgų operacijai pagal Sąjungos bendrą saugumo ir gynybos politiką. Šiuo atžvilgiu ji pareiškė, kad Sąjungai vykdant šią veiklą reikalinga JT Saugumo Tarybos parama;
- (5) 2015 m. gegužės 18 d. Taryba patvirtino BSGP operacijos, skirtos neteisėtai žmones gabenančių asmenų verslo modeliui Viduržemio jūros regiono pietų centrinėje dalyje sužlugdyti, krizės valdymo koncepciją;
- (6) Sąjungos BSGP operacija bus vykdoma laikantis tarptautinės teisės, visų pirma atitinkamų 1982 m. Jungtinių Tautų jūrų teisės konvencijos (UNCLOS), 2000 m. protokolų dėl neteisėto migrantų įvežimo sausuma, jūra ir oru (Protokolas dėl neteisėto migrantų įvežimo) ir dėl prekybos žmonėmis, ypač moterimis ir vaikais, prevencijos, sustabdymo bei baudimo už vertimąsi ja, papildančių Jungtinių Tautų konvenciją prieš tarptautinį organizuotą nusikalstamumą, 1974 m. Tarptautinės konvencijos dėl žmogaus gyvybės apsaugos jūroje (SOLAS), 1979 m. Tarptautinės jūrų paieškos ir gelbėjimo konvencijos (SAR), 1976 m. Viduržemio jūros aplinkos ir pakrančių zonos apsaugos konvencijos (Barselonos konvencija), 1951 m. Ženevos konvencijos dėl pabėgėlių statuso bei negrąžinimo principo ir tarptautinės žmogaus teisių teisės nuostatų.

UNCLOS, SOLAS ir SAR konvencijose numatytas įpareigojimas suteikti pagalbą nelaimėje atsidūrusiems žmonėms jūroje ir likusius gyvus žmones nugabenti į saugią vietą; tuo tikslu EUNAVFOR MED skirti laivai bus pasirengę vykdyti atitinkamas užduotis ir bus aprūpinti tam reikalinga įranga, koordinuojant kompetentingam Jūrų gelbėjimo koordinavimo centrui;

- (7) vadovaudamosi atitinkama nacionaline ir tarptautine teise, atviroje jūroje valstybės gali sulaikyti neteisėtą migrantų gabenimą įtariamus laivus, jeigu vėliaus valstybė suteikia leidimą įlipti į šį laivą ir jį apieškoti arba jeigu laivas neturi nacionalinės priklausomybės, ir gali laivų, asmenų ir krovinių atžvilgiu imtis atitinkamų priemonių;

- (8) be to, valstybės teritorinėje jūroje ar vidaus vandenyse, teritorijoje arba oro erdvėje, gavus tos valstybės sutikimą arba laikantis JT Saugumo Tarybos rezoliucijos, arba abiem atvejais, galima imtis priemonių laivų, įtariamų dalyvaujant neteisėto žmonių gabenimo arba prekybos žmonėmis veikloje, atžvilgiu;
- (9) vadovaudamasi tarptautine ir nacionaline teise, valstybė gali imtis atitinkamų priemonių jos teritorijoje esančių asmenų, kuriuos ji įtaria neteisėtu žmonių gabenimu arba prekyba žmonėmis, atžvilgiu, kad jie galbūt būtų suimti ir būtų vykdomas jų persekiojimas;
- (10) Politinis ir saugumo komitetas (PSK) turėtų Tarybos ir vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe vykdyti Sąjungos krizių valdymo operacijos politinę kontrolę, užtikrinti strateginį vadovavimą jai ir priimti atitinkamus sprendimus pagal Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 38 straipsnio trečią pastraipą;
- (11) pagal ES sutarties 41 straipsnio 2 dalį ir pagal Tarybos sprendimą (BUSP) 2015/528 ⁽¹⁾ dėl šio sprendimo patiriamas veiklos išlaidas, kurios yra karinio ar gynybinio pobūdžio, turi padengti valstybės narės;
- (12) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 5 straipsnį Danija nedalyvauja rengiant ir įgyvendinant su gynyba susijusius Sąjungos sprendimus bei veiksmus. Todėl Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą, jis nėra jai privalomas ar taikomas ir ji nedalyvauja finansuojant šią operaciją,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Misija

1. Vadovaudamasi taikytina tarptautine teise, įskaitant Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (UNCLOS) ir visas JT Saugumo Tarybos rezoliucijas, Sąjunga vykdo karinę krizių valdymo operaciją (toliau – EUNAVFOR MED), kuria padedama suardyti neteisėto žmonių gabenimo ir prekybos žmonėmis tinklų Viduržemio jūros regiono pietų centrinėje dalyje verslo modelį, tai užtikrinant sistemingomis pastangomis nustatyti, sulaikyti ir sunaikinti laivus ir turtą, kuriais naudojasi neteisėtai žmonės gabenantys asmenys ar prekiautojai žmonėmis arba įtariama, kad jie jais naudojasi.
2. Prieš pradėdant vykdyti EUNAVFOR MED, operacijos teritorija apibrėžiama atitinkamuose planavimo dokumentuose, kuriuos tvirtina Taryba.

2 straipsnis

Įgaliojimai

1. EUNAVFOR MED vykdoma vadovaujantis politiniais, strateginiais ir politiniais bei kariniais tikslais, nustatytais krizės valdymo koncepcijoje, kurią Taryba patvirtino 2015 m. gegužės 18 d.
2. EUNAVFOR MED vykdoma eilės tvarka išdėstytais etapais ir vadovaujantis tarptautinės teisės reikalavimais. Vykdamas EUNAVFOR MED:
 - a) pirmuoju etapu remiamas migracijos tinklų nustatymas ir stebėseną, renkant informaciją ir vykdamas patruliavimą atviroje jūroje laikantis tarptautinės teisės;
 - b) antruoju etapu:
 - i) atviroje jūroje vykdomas išlaipinimas į laivus, kurie, kaip įtariama, naudojami neteisėtam žmonių gabenimui arba prekybai žmonėmis, jų apieskojimas, konfiskavimas bei nukreipimas, laikantis taikytinoje tarptautinėje teisėje, įskaitant UNCLOS ir Protokolą dėl neteisėto migrantų įvežimo, numatytų sąlygų;
 - ii) vadovaujantis visomis taikytinomis JT Saugumo Tarybos rezoliucijomis arba gavus susijusios pakrantės valstybės sutikimą, atviroje jūroje arba tos valstybės teritorinėje jūroje ir vidaus vandenyse vykdomas išlaipinimas į laivus, kurie, kaip įtariama, naudojami neteisėtam žmonių gabenimui arba prekybai žmonėmis, jų apieskojimas, konfiskavimas bei nukreipimas, laikantis toje rezoliucijoje arba sutikime išdėstytų sąlygų;

⁽¹⁾ 2015 m. kovo 27 d. Tarybos sprendimas (BUSP) 2015/528, kuriuo nustatomas Europos Sąjungos karinio ar gynybinio pobūdžio operacijų bendrųjų sąnaudų finansavimo administravimo mechanizmas (ATHENA) ir kuriuo panaikinamas Sprendimas 2011/871/BUSP (OL L 84, 2015 3 28, p. 39).

c) trečiuoju etapu, vadovaujantis visomis taikytinomis JT Saugumo Tarybos rezoliucijomis arba gavus susijusios pakrantės valstybės sutikimą, tos valstybės teritorijoje imamasi visų reikiamų priemonių laivo ir susijusio turto, kurie, kaip įtariama, naudojami neteisėtam žmonių gabenimui arba prekybai žmonėmis, atžvilgiu, be kita ko, juos sunaikinant arba padarant netinkamus naudoti, laikantis toje rezoliucijoje arba sutikime išdėstytų sąlygų.

3. Atsižvelgdama į visas taikytinas JT Saugumo Tarybos rezoliucijas ir į susijusių pakrantės valstybių sutikimą, Taryba įvertina, ar įgyvendintos perėjimo iš pirmojo etapo į kitą etapą sąlygos.

4. Vykdamas EUNAVFOR MED galima, vadovaujantis taikytina teise, rinkti asmenų, įlaipintų į EUNAVFOR MED dalyvaujančius laivus, asmens duomenis, susijusius su jų tapatybę galinčiomis padėti nustatyti savybėmis, įskaitant pirštų atspaudus, taip pat šiuos duomenis, išskyrus kitus asmens duomenis: pavardę, mergautinę pavardę, vardus ir, jei yra, bet kokius kitus vardus ar išgalvotus vardus; gimimo datą ir vietą, pilietybę, lytį; gyvenamąją vietą, profesiją ir buvimo vietą; vairuotojo pažymėjimų, tapatybės dokumentų ir paso duomenis. Ją vykdamas galima perduoti šiuos duomenis ir su laivais ir įranga, kuriais šie asmenys naudojami, susijusius duomenis atitinkamoms valstybių narių teisės saugos institucijoms ir (arba) kompetentingiems Sąjungos organams.

3 straipsnis

ES operacijos vado skyrimas

Kontradmirolas Enrico Credendino skiriamas EUNAVFOR MED ES operacijos vadu.

4 straipsnis

ES operacijos štabo skyrimas

EUNAVFOR MED operacijos štabas įkuriamas Romoje, Italijoje.

5 straipsnis

Operacijos planavimas ir vykdymo pradžia

Sprendimą pradėti EUNAVFOR MED priima Taryba, remdamasi EUNAVFOR MED operacijos vado rekomendacija, prieš tai patvirtinus operacijos planą ir veiksmų pradžios taisykles, būtinus įgaliojimams vykdyti.

6 straipsnis

Politinė kontrolė ir strateginis vadovavimas

1. Tarybos ir vyriausiojo įgaliotinio atsakomybe PSK vykdo EUNAVFOR MED politinę kontrolę ir strateginį vadovavimą jai. Taryba suteikia leidimą PSK priimti atitinkamus sprendimus pagal ES sutarties 38 straipsnį. Šis leidimas apima įgaliojimus iš dalies keisti planavimo dokumentus, įskaitant operacijų planą, pavaldumo tvarką ir veiksmų pradžios taisykles. Jis taip pat apima įgaliojimus priimti sprendimus dėl ES operacijos vado ir ES pajėgų vado skyrimo. Įgaliojimai priimti sprendimus dėl ES karinės operacijos tikslų ir nutraukimo paliekami Tarybai. Laikantis šio sprendimo 2 straipsnio 3 dalies, PSK turi įgaliojimus nuspręsti, kada pereiti nuo vieno operacijos etapo prie kito.

2. PSK reguliariai teikia ataskaitas Tarybai.

3. ES karinio komiteto (ESKK) pirmininkas reguliariai teikia ataskaitas PSK dėl EUNAVFOR MED įgyvendinimo. Prireikus PSK gali į savo posėdžius pakviesti ES operacijos vadą arba ES pajėgų vadą.

7 straipsnis

Karinis vadovavimas

1. ESKK prižiūri, kad EUNAVFOR MED būtų tinkamai vykdoma ES operacijos vado atsakomybe.
2. ES operacijos vadas reguliariai teikia ataskaitas ESKK. Prireikus ESKK gali į savo posėdžius pakviesti ES operacijos vadą arba ES pajėgų vadą.
3. ESKK pirmininkas veikia kaip pagrindinis ryšio su ES operacijos vadu palaikymo punktas.

8 straipsnis

Sąjungos reagavimo ir koordinavimo veiksmų suderinamumas

1. Vyriausiasis įgaliotinis užtikrina šio sprendimo įgyvendinimą ir jo suderinamumą su Sąjungos išorės veiksmais apskritai, įskaitant Sąjungos vystymosi programas ir jos teikiamą humanitarinę pagalbą.
2. Vyriausiasis įgaliotinis padedant Europos išorės veiksmų tarnybai (EIVT) veikia kaip pagrindinis ryšio su Jungtinėmis Tautomis, regiono šalių valdžios institucijomis ir kitais tarptautiniais bei dvišaliais subjektais, įskaitant NATO, Afrikos Sąjungą ir Arabų Valstybių Lygą, punktas.
3. EUNAVFOR MED bendradarbiauja su atitinkamomis valstybių narių institucijomis ir sukuria veiklos koordinavimo su kitomis Sąjungos agentūromis ir organais, visų pirma FRONTEX, Europolu, Eurojustu, Europos prieglobsčio paramos biuru ir susijusiomis BSGP misijomis, mechanizmą bei, prireikus, sudaro su jais susitarimus.

9 straipsnis

Trečiųjų valstybių dalyvavimas

1. Nedarant poveikio Sąjungos sprendimų priėmimo autonomiškumui arba bendrai institucijų struktūrai ir laikantis atitinkamų Europos Vadovų Tarybos gairių, trečiosios valstybės gali būti pakviestos dalyvauti operacijoje.
2. Taryba įgalioja PSK kviešti trečiąsias valstybes prisidėti prie operacijos, ir priimti atitinkamus sprendimus dėl siūlomų įnašų priėmimo ES operacijos vadui ir ESKK rekomendavus.
3. Išsami trečiųjų valstybių dalyvavimo tvarka nustatoma susitarimuose, sudarytuose pagal ES sutarties 37 straipsnį ir laikantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnyje nustatytos tvarkos. Tais atvejais, kai Sąjunga ir trečioji valstybė yra sudariusi susitarimą, kuriuo nustatomi pastarosios dalyvavimo Sąjungos krizių valdymo misijose principai, tokio susitarimo nuostatos taikomos ir EUNAVFOR MED.
4. Trečiosios valstybės, kurių kariniai įnašai į EUNAVFOR MED yra dideli, turi tokias pačias teises ir pareigas atliekant kasdienį operacijos administravimą kaip ir operacijoje dalyvaujančios valstybės narės.
5. Taryba įgalioja PSK priimti atitinkamus sprendimus dėl Prisidedančiųjų valstybių komiteto sudarymo, jei trečiosios valstybės suteiktų didelių karinių įnašų.

10 straipsnis

Sąjungos vadovaujamo personalo statusas

Sąjungos vadovujamų padalinių ir personalo statusas nustatomas, jei būtina, pagal tarptautinę teisę.

11 straipsnis

Finansiniai susitarimai

1. Bendros ES karinės operacijos išlaidos administruojamos laikantis Sprendimo (BUSP) 2015/528.
2. EUNAVFOR MED bendrų išlaidų orientacinė finansavimo suma – 11,82 mln. EUR. Sprendimo (BUSP) 2015/528 25 straipsnio 1 dalyje nurodyta orientacinės sumos procentinė dalis – 70 % išipareigojimams ir 40 % mokėjimams.

12 straipsnis

Informacijos teikimas

1. Vyriausiasis įgaliotinis įgaliojamas trečiosioms valstybėms, susijusioms su šiuo sprendimu, tam tikrais atvejais ir atsižvelgiant į EUNAVFOR MED poreikius, suteikti ES įslaptintą informaciją, sukaupią operacijos tikslais, pagal Tarybos sprendimą 2013/488/ES ⁽¹⁾:
 - a) neviršijant slaptumo lygio, nustatyto taikomuose Sąjungos ir atitinkamos trečiosios valstybės sudarytuose susitarimuose dėl informacijos saugumo, arba
 - b) kitais atvejais neviršijant slaptumo lygio „CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL“.
2. Be to, vyriausiasis įgaliotinis įgaliojamas suteikti JT, atsižvelgiant į EUNAVFOR MED veiklos poreikius, ES įslaptintą informaciją, neviršijančią slaptumo lygio „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“, kuri sukaupia EUNAVFOR MED tikslais, pagal Sprendimą 2013/488/ES. Šiuo tikslu sudaromi vyriausiojo įgaliotinio ir Jungtinių Tautų kompetentingų institucijų susitarimai.
3. Vyriausiasis įgaliotinis įgaliojamas trečiosioms valstybėms, susijusioms su šiuo sprendimu, suteikti bet kuriuos ES neįslaptintus dokumentus, susijusius su operacijos aspektų svarstymu Taryboje, kuriems taikomas profesinės paslapties saugojimo reikalavimas pagal Tarybos darbo tvarkos taisyklių ⁽²⁾ 6 straipsnio 1 dalį.
4. Vyriausiasis įgaliotinis gali šiuos įgaliojimus ir kompetenciją sudaryti šiame straipsnyje nurodytus susitarimus deleguoti EIVT pareigūnams, ES operacijos vadui arba ES pajėgų vadui pagal Sprendimo 2013/488/ES VI priedo VII skirsnį.

13 straipsnis

Įsigaliojimas ir nutraukimas

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

EUNAVFOR MED baigiasi ne vėliau kaip 12 mėnesių po to, kai pasiekiamas visiškas operacinis pajėgumas.

Šis sprendimas panaikinamas nuo ES operacijos štabo uždarymo dienos vadovaujantis patvirtintais EUNAVFOR MED nutraukimo planais ir nedarant poveikio EUNAVFOR MED audito ir sąskaitų pateikimo procedūroms, kaip nustatyta Sprendime (BUSP) 2015/528.

Priimta Briuselyje 2015 m. gegužės 18 d.

Tarybos vardu

Pirmininkė

F. MOGHERINI

⁽¹⁾ 2013 m. rugsėjo 23 d. Tarybos sprendimas 2013/488/ES dėl ES įslaptintos informacijos apsaugai užtikrinti skirtų saugumo taisyklių (OL L 274, 2013 10 15, p. 1).

⁽²⁾ 2009 m. gruodžio 1 d. Tarybos sprendimas 2009/937/ES, patvirtinantis Tarybos darbo tvarkos taisykles (OL L 325, 2009 12 11, p. 35).